

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“. O pravništvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Meščanje!

Naši kandidatje za volitve v mestni zbor so:

Za II. razred, ki voli **vtorek 26. aprila:**

Potočnik France, stavbeni svetovalec v pokoji.

Grasselli Peter, deželni odbornik in hišni posestnik.

Bajer Alojzij, c. kr. računski revident in hišni posestnik.

Klemenčič Ferdinand, ingénieur.

Za I. razred, ki voli v **sredo 27. aprila:**

Fortuna France, trgovec in hišni posestnik.

Dr. Alfons Mošè, odvetnik.

Národní centralni volilni odbor.

Mej volitvami!

Naše Nemce je zadnja oficijalna izjava močno preplašila in zbegala. Celi dan si jih videl letati po Ljubljani, in če sta se dva srečala, podajala sta si melanholično roko, in tiho sta govorila in šepetala, in skrbno se ozirala, da bi jih ne čulo kako nepoklicano uho. —

Ta nemški strah pa je došel do svojega vrhunca tedaj, ko se je zvedelo, da je gospod Leon Suppantšitsch, prej ko ne na korist svojemu kandidatu gospodu Bambergu, popravil in popilil po svoji nemškeji volji uradno noto. To so razmere!

Vladna izjava bila je v prvotnej svoji obliki še nekoliko bolj ostra, kot pa smo jo čitali v uradnem listu. Ali tista ostrina se je uže pred tiskom v rokah nemškega gospoda Suppantšitscha skrhalo, kateri gospod ima brez dvombe željo, nemške svoje prijatelje braniti proti sovražnim napadom, in to tudi tedaj, če prihajajo ti napadi celo iz vladnih krogov.

Ali naj je stvar kakor hoče, toliko je istina, da se je vladna nota mej tiskom nekoliko poškodovala, in da je nekoliko polomljena zagledala beli svet. V tej noti bilo je namreč kategorično izrečeno, da vlada ne more trpeti, da bi njeni uradniki bili agitatorji v sedanjih volitvah.

Vsak vane takoj, da je tako energičen stavek nož, ki bi se bil zabodel nekaterim gospodom visokim uradnikom v meso, kateri gospodje visoki uradniki brez agitiranja živeti ne morejo. Tu je v prvi vrsti gospod Radoslav Pirker, deželni šolski inspektor, ki z ostentacijo pri vsakej volitvi agitira za nemške kandidate, in ki tudi sedaj s svetim ognjem agitira, ter se stavi v protislovje z vlado, kateri je uradnik. To je brez dvombe tudi razmera! —

Mi si ne moremo pomagati, kakor stvar preobračamo in sučemo, vedno si moramo misliti, da je urednik ali korektor tiste energične besede zategadelj izpustil iz vladne note, da so tiste agitatorske glave izmej gospodov

uradnikov v soboto in nedeljo svoje nemškim kandidatom ugodno delovanje dokončati mogle in da posebno gospodu Radoslavu Pirkerju tistih procesij od hiše do hiše ustaviti nij bilo treba. Če nam je dovoljeno prizor iz Marije Stuart kopirati, moramo vsklikniti: Graf, dieser Druckfehler (?) kam euch sehr gelegen!

Pa ne samo gospod Radoslav Pirker, temuč tudi gospod oskrbnik tukajšnje cigarnice ozira se sedaj z veliko hvaležnostjo v tiskarno našega vladnega lista, ter povzdiguje do nebes srečno tisto „korektorjevo“ roko, ki je obrezala vladno izjavo, kakor se obreže v spomladi mlado drevesce. Gospod cigarnice oskrbnik si je v svojem uradu absoluten zapovednik, kjer mu mora vsak pokoren biti. V svojem uradu, si misli gospod cigarnice oskrbnik, sem jaz sam deželna vlada, sem jaz sam deželni prezident, sem jaz sam minister!

O tem gospodu oskrbniku se torej pripoveduje, da je poklical pred se vse svoje uradnike, jih ostro pogledal, kakor pogleda korporal svoje rekrute, jim pobral potem volilne listke, ter jih napolnil z imeni nemških kandidatov. Končno pa jim je zabičil z vso odločnostjo, da morajo in smejo voliti samo nemške kandidate. Energično postopanje! Wahlstand recht!

Mi temu početju ne pristavljamo nikacega komentara. Vlada bode gotovo toliko upliva še imela, da bode ustražovala renitentnega uradnika, naj je potem šolski inšpektor alicigarnice oskrbnik.

Gola resnica pa je, da nam je vladna izjava o pravem času se objavila, ker drugače bi bili znani uradniški agitatorji kakor vsako leto nastavljali tudi letos svoje pasti, češ, vlada je sicer objektivna, ali zapisano pa nij nikjer, da naj je objektivni tudi posamezni uradnik.

Jedna osoba je, ki se nam smili! To je gospod grof Chorinsky! Kdor ga pozna, ve, da nij fanatičen Nemec, in tedaj, ko je melanholične svoje poglede obračal na celovško deželno predsedništvo, tedaj je hotel biti pravičen še celó koroškim Slovencem! Ali sedaj hoče politično svojo karijero pričeti na ljub-

ljanskem magistratu! Bil je sila nesrečen trenotek, v katerem se je dal pregovoriti, da je prevzel nemško kandidato na aristokratsko svojo ramo! Sedaj je v nasprotju s svojo vlado, v nasprotju z nami Slovenci, ki smo mu časih vendar dobro želeli in v nasprotju tudi s koroškimi Slovenci! Ko bi gospod grof mogel obrniti, gotovo bi rad obrnil, in to toliko raje, ker mora vendar dobro vedeti, da ga naši Nemci kandidatom nijso izvolili zavoljo njegovega grofovstva, temuč jedino le zategadelj, da so imeli vabo (köder), na katero naj bi se lovili politični uradniki. V istini grof Chorinsky se nam smili! Die ich rief die Geister etc.

Gospodom volilcem drugega in prvega razreda pa še jedenkrat gorko na srce pokladamo, da naj tistih gospodov uradnikov, ki so moledovali krog njih ter jim priporočevali nemške kandidate, ne identificirajo z vlado. Ti gospodje uradniki razpeli so agitatorsko svoje bandero proti volji visoke vlade ter vam priporočali kandidate, ki so vladi sovražni. Vladi pa je ležeče na tem, da pridejo v mestni zastop njeni prijatelji, a ne njeni nasprotniki. Volite torej po narodnem centralnem volilnem odboru vam priporočene kandidate!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 25. aprila.

Gledé češkega vseučilišča name-rava vlada predložiti baje državnemu zboru posebno predlogo, da se stvar ustavnim potom uredi. Nemški liberalci zaradi tega vseučilišča še zdaj ne morejo spati. „D. Ztg.“ po priliki pravi, da bi ob enem, ko bi se bilo ustanovilo češko vseučilišče, moral nemški jezik proglasiti se državnim jezikom, ker češko vseučilišče, je nevarno — državnej celokupnosti. Potlej pa tako le modruje: — „Naše državnopravne in narodnostne zmešnjave se bodo okončale tedaj, kadar bodo Slovani avstrijski priznali, da se veljava nemškega državnega jezika ne sme majati, kar pa ne izključuje, da bi se vsakej narodnosti v njenem provincijskem krogu pustilo, da se po mogočnosti razvija. Saj Nemci tako ne morejo nenemških narodov avstrijskih germanizovati.“ „D. Ztg.“ zahteva v svoji oskromnosti, da bi si avstrijski Slovani sami zasadili nož v vrat in priznali, da je Avstrija

nemška! Ali se more take politike resnimi smatrati?

Vnanje države.

Rusija je baje z okrožnico do vseh vlastij tem predlagala, naj se skliče konferenca, ki bi se posvetovala o sredstvih zoper delovanje anarhistov.

Jedenpot smo uže omenili, da se boče turška porta otresti **Albancev**. Zato je zdaj vsa zgorenja Albanija zoper porto uprla se in dné 21. t. m. je prišlo do boja mej Albanci in vojaki turškimi pod Derviš pašo. Bitka je bila pri Vrširovicah ne daleč od železnice Mitrovica-Solun. Turki so zasedli vas Estimije, kamer so bežali Albanci. Avstrijski psevdoliberalni listi se srdé nad Turčijo, da tako „izdajsko“ postopa z Albanci in kličejo baron Haymerla na pomoč, naj brani Albance, ki so jez zoper naval Slovanstva. Turčija se se ve da za to ne bode brigala in ukrotila svoje albanške upornike, ker jih ravno ukrotiti hoče.

Ozemlje, katero odstopa Turčija **Grškej**, meri 265 kvadratnih milj in šteje 388.000 duš prebivalstva.

Novo **rumunsko** ministerstvo je tako le sestavljeno: Demeter Bratianu predsednik in vnanje; Statescu notranje; D. Sturdza finance; general Slaniceanu vojsko; Ferrechidi sodstvo; Dabija javna dela; Urechia nauk. Od prejšnje vlade sta v novo stopila samo Slaniceanu in Dabija.

Dopisi.

Iz Leskovca pri Krškem 17. aprila. [Izv. dop.] Pod naslovom „Krainische Schulzustände“ prinaša graška „Tagespost“ uvođen članek, v katerem na dolgo in široko razlaga, kaka krivica se godi nemštvu v kranjskih šolah in kako se proganjajo za nemštvo zavzeti ljudski učitelji. V dokaz svoje trditve pripoveduje zgodbo znanega Žvokeljna, katerega tako opisuje, kakor bi bil ta človek žrtva svojega nemškutarjenja. Vse to je prosta laž. Žvokeljna so šolske gospodske vedno zeló protežirale, ker je bil nemškutar. Vesteneck ga je bil postavil za nadučitelja v Litiji, pa se je ondi tako obnašal, da mu je službo odvzel in ga postavil na nižjo šolo. Dasiravno so šolske gospodske dobro vedele, da je njegovo vedenje zeló slabo, vendar so ga zopet tako protežirale, da so mu dale stalno nadučiteljsko službo v Leskovci pri Krškem, kajti njegovo „politiško vedenje“ je bilo korektno (nemškutarsko), kakor ga je Vesteneck pač klasificiral. Nižje šolske gospodske so se ga večinoma branile, a ko so videle, da ga deželno šolsko svetovalstvo na vsak način imenovati hoče, udale so se usodi. V obče se je mislilo, Žvokelj se bode zdaj poboljšal, skrbel za šolo. Nad tem se pa pri nas nihče nij spodtikal, da je bil mož nemškutar. Kdor Leskovec pozna, dobro vé, da Leskovčani nijso za slovenščino zeló vneti; za tega delj pa Žvokeljnu nihče nij nasprotoval radi njegovega političnega mišljenja, marveč so ga vsi lepo sprejeli, občani, duhovščina in učiteljstvo. Žvokelj pa se je koj naveličal mirnega življenja ter začel zabavljati Slovence, ki mu nijso nikdar nič žalega storili; pa tudi Neslovenec nij v miru pustil. Pijančeval je po krčmah, po noči se okrog klatil, začel prepirati se s svojima mirnima tovarišema itd. Gospod c. kr. okrajni glavar je bil pa prav prijazen s tem človekom, ki mu je v zadevi politike v njegov rog trobil. Žvokelj je letal vedno k njemu in poslednji mu je tudi časopise, n. pr. „Neue freie Presse“ posojeval. Žvokelj si je zdaj mislil: Kdo more meni škodovati, ko imam tako mogočnega prijatelja? Zato pa je dalje se prepiral in enkrat celó stepel s kmetskimi fanti, ki so ga bili v krčmi še na tla vrgli. Končno

ga je sodnija v Krškem na šest tednov obso-dila, kar je okrožna sodnija v Rudolfovem potrdila. Ko je Žvokelj čutil te nevarnosti, popihal jo je brez dovoljenja v Bosno. Bil je doli nekaj mesecev, prišel nazaj, hotel tukaj še šolo imeti, kar se mu pa od strani g. glavarja še branilo nij, in bi jo bil morda tudi imel, ako bi ga ne bile sodnije zaprle in v Ljubljani v luknjo vtaknile, kakor se tukaj pripoveduje. Zdaj ko je svojih šest tednov sedel, je, kakor „Tagespošta“ pravi, suspendiran. Po sklepih „Tagespošte“ je pa prišel Žvokelj do te kazni samo vsled svojega nemškutarjenja in rodoljubja. Koliko laži torej na enem kupu! „Tagespošta“ apelira naposled na kranjski deželni šolski svet, naj se zdaj on potegne za to „tüchtige pädagogische Kraft.“ O radi verjamemo, da se utegnejo močje a la Dežman, Schrey in drugi zanj potegniti, in verjetno je tudi, da bode še naš glavar besedo zanj vložil. Upamo pa, da bodo drugi močje, zlasti g. c. kr. deželni predsednik, nad katerim se „Tagespošta“ v omenjenem članku tudi spodtika, češ, da svéte narodnjakov poslušaj, skrbeli rajše za poštene učitelje dostojnega obnašanja, a ne za nemškutarska osobja a la Žvokelj.

Iz Ptuja 20. aprila. [Izv. dop.] V mirnem Ptuiju je bilo nekaj časa sem ugodno življenje; nevojak z vojakom, mestjan z uradnikom, Slovenec z Nemcem, — vse je v najlepši slogi živelo, se skupaj radovalo in skupaj trpelo. In sedaj? Kak razloček! Garnizona, komaj je prišla, želi si uže v drugo mesto priti in se popolnoma od mestjanov izolira; uradniki se javnih prostorov izogibljejo in se po trudapolnem delu takoj k svoji rodovini vrnejo, ker od mesta za svoj trud druge hvale némajo, kakor ovado pri višjih. Na Slovence slobodno vsak pobalin blato meče! In kdo je vse te neugodnosti zakrivil? Mestno starešinstvo in nikdo drugi ne! Kar imamo to mestno zastopništvo, to je od leta 1876, v mestu več pokoja nij! Mesto da bi naši očetje za blagor občine skrbeli, občinsko premoženje kot dobri hišni gospodarji oskrbovali, zdravstveno, npravstveno policijstvo izvrševali, ljudstvo pred krivo vago, mero itd. varovali, — mesto vsega tega pa tira občinsko starešinstvo veliko politiko. Občinski zastop je poslal dva „politikarja“ na Dunaj k nemškemu „partietagu“ na mestne troške, kar je množino mestjanov jako vznemirilo; — občinski zastop je stopil kot ud z zdatnim doneskom iz občinske blagajnice k hujskovalnemu nemškemu šolskemu društvu; občinski zastop je protest vložil proti znanej dr. Vošnjakovej resoluciji, zadevajočej šolsko pripravništvo v Mariboru; občinski zastop je sklenil in odposlal protest proti znanemu Stremajerjevemu ukazu zastran rabe deželnih jezikov pri sodnijah na Češkem in Moravskem, kar nas v Ptuiju gotovo toliko briga, kakor lanski sneg itd.

Od velike politike na nesnažno polje denunciacije je samo korak! Okrajni glavar g. Trautveter je prva žrtva denunciacije, ker se ošabnosti županovej uklanjevati nij hotel; klici po preiskavi proti gospodom uradnikom so se najprej začuli iz mestnega starešinstva. Gospod župan je ptujskega jako mirnega in tolerantnega prošta celo pri ministerstvu tožil, ker se je pri njem v konsistorijalni seji raba slovenskega jezika v cerkvenem uradovanju sklenila! Mestno starešinstvo je sklenilo gospoda profesorja Žitka pri deželnem odboru denuncirati in za njegovo odstranjenje prositi, ker nehče po političnem receptu g. Breznika

in Piska zveličan biti! Župan je o priliki volitve v državni zbor drugemu profesorju, kateri se je predrznil kandidata o vojaških stvareh interpelirati, zažugal, da bode za njegovo odstanjenje iz Ptuja skrbel! Tako gre od osebe do osebe, od stana do stana! — Mestna policija služi samo mestnim očetom in njih nakanom! Pri volitvah v mestno zastopništvo morajo od hiše do hiše laziti in stare očete za novi odbor priporočati; pri volitvah v državni zbor lové volilce v delovnicah in pisarnah, da jih tako potem vlačijo na volišče. Kjer pa bi policaji biti morali, tam jih pogrešamo! Ves posel pri mestnem zastopništvu opravlja en uradnik kakor hoče in more! Župan je prva glava agitacije in hranilnični ravnatelj, ker to zadnje mu nese na leto, kakor pravijo, najmenj 6000 gld. Še tistih 100 gld., katere ima kot letni pavšal in katere so prejšnji župani navadno mestnim ubogim prepuščali, mirno v žep vtakne!

Gospod Pisk pa je pri vsem tem diabolus, ta Pisk, kateri je preje v Kanižanskem predmestju ščuval in hujskal in kateri zdaj v mestnem starešinstvu hujška in draži! Mož bi rad pri svoji brezkončnej čistilakomnosti župan, okrajni načelnik, deželni in državni poslanec postal, akoravno nikdo ne vé, od kod je in kaj je preje bil.

To je tedaj oligarhija! Uradnike, profesorje, Slovence, kmete žaliyo, obrekujejo in ovadujejo! Je-li, to je kaj ugodno življenje. Mestjani ne smejo sami misliti, ne samostalno politikovati, to vse mestno starešinstvo za nje stori. Mestjani smejo samo na komando prikimovati, kar jim g. Pisk veleval!

Čuditi pa se moramo, da poštenja vredni močje, kateri v mestnem odboru sedé, to vse mirno gledajo!

Z Dolenskega 20. aprila. [Izv. dop.] Das Osterei des Unterrichtsministers für die Slovenen — glasi se naslov nekemu spisu v zadnjem „Laibacher Wochenblattu.“ Dopisovalec tega spisa srdi se nad ukazom naučnega ministra, češ, da so dobili Slovenci za pirhe po posebnej milosti naučnega ministra, izvanredno darilo, vsled katerega se smejo v pripravnici ljubljanskej nekateri predmeti slovenskim kandidatom, ki se pripravljajo za učitelje slovenskih ljudskih šol, predavati v našem domačem slovenskem jeziku. Strašan crimen laesae majestatis, ako podeli nam minister naravno pravico, katero imajo drugi narodi uže dolgo časa!! Najbolj razžaljivo v tem spisu je pa to, da se predrzne zgoraj imenovani dopisovalec slovenske izraze, ki se rabijo v naravoslovji „Kauderwälsch von slovenischen Bezeichnungen“ imenovati.

Tu hočemo navesti mu v kratkem nekoliko izrazov, da se bode prepričal, da jezik slovenski nij ciganski jezik in da slovenski izrazi naznanjajo reč v naravoslovji ravno tako jedrnato, kot nemški.

Slovenski izrazi za mineralogična imena iz vrste rud, kršcev, sijajnikov, svetlic, solikovcev in težcev so: magnetovec ali magnetni železovec Magneteisenerz, rudeči železovec Rotheisenstein, svetli železovec Eisenglanz, luskavi železovec Eisenglimmer, rudeči svitloglav rother Glaskopf, rujavi železovec Brauneisenstein, rumeni glivnati železovec gelber Thoneisenstein, bobovec Bohnenerz, bakrovec Rothkupfererz, kositarjevec Zinnerz. — Rumeni železnati kršec ali pirit Eisenkies, markazit ali sivi železnati kršec Graueisenkies, suličevcev Speerkis, strementovec Strahlkies, grebenovec Kammkies, koltin ali kobaltnati kršec Glanzkobalt. —

Tetraedrit ali sivkasti sijajnik Fahlerz, antiminit ali antimonisijajnik Antimonglanz, galenit ali svinčnati sijajnik Bleiglanz, redutit ali bakrovni sijajnik Kupferglanz, argentit, srebrnati sijajnik Silberglanz. — Pirargirit, srebrnata svetlica Silberblende, cinober, živorebrnata svetlica Quecksilberblende, sfalerit, cinkovna svetlica Zinkblende. — Sadra ali malec Gyps, fluorit, jedavec Flussspat, aragonec Aragonit, kalcit, apnenec Kalkspat, siderit, jeklenec Eisenspat, barit, težec Schwerspat, piro-morfit, zeleni svinčenec Grünbleierz, vulfenit, rumeni svinčenec Gelbbleierz, cerusit, beli svinčenec Weissbleierz.

Imena različnih vrst lesa: Jesenov les Eschenholz, jelšev Erlenholz, mecesnov Bärchenholz, jelov Tannenholz, borov Kiefernholz, gabrov Weissbuchenholz, bukov Rothbuchholz, topolov Kappelholz, hrastov Eichenholz, brezov Birkenholz, javorjev Ahornholz, češminov Berberizenholz, meklenov Spindelbuchholz, klokcev Kimpernholz, krhlikov Faulbaumholz, kalinov Ligusterstrauch, drenov Konnelkirschholz, psikovina Hartriegel i. t. d.

Isto tako zamoremo služiti g. dopisovalcu „Wochenblatta“ z vsakovrstnimi izrazi, ki jih rabimo v slovenske terminologiji zaprirodoslovje, fiziko, kemijo: matematiko.

Domače stvari.

— (Izid volitve v tretjem razredu.) Od narodnega centralnega volilnega odbora priporočeni kandidatje izvoljeni so z veliko večino. Dobili so: Dr. Karel Bleiweis **189**, Vaso Petričič **187**, Fran Peterca **189**, Fran Goršič **188** in Ignacij Štupica **187** glasov. Izmed nemških kandidatov dobili so Bamberg, Mahr in Luckmann vsak po 50 glasov; Detter in Hansel pa vsak po 48 glasov. Narodna večina je tedaj ogromna ter bode imela brez dvombe tudi moralčne uplive na volilce v drugem razredu, kateri se še enkrat prosijo, da se udeležé v polnem številu denašnje volitve. Vlani so imeli narodni kandidatje 176 glasov, tedaj smo letos napredovali za 13 glasov.

— (Volilcem prvega razreda!) Pričakuje se, da iz tega razreda ne ostane nikdo izmed narodnih volilcev doma. Nemci bodo prišli vsi, zategadelj naj pridejo tudi vsi narodnjaki. Potem pa je naša zmaga gotova! Ker je vlada objektivna, ne vemo, koga bi se bali! Zmaga je gotova, samo da nikdo doma ne zaspi!

— (Agitacija Bambergove ti-skarne za Bamberga kandidata.) V svojem nedeljskem listu smo omenjali vladnega članka v „Laib. Ztg.“ od sobote glede volitev v ljubljanski mestni zastop. Kdor je tisto vladno enunciacijo bral, a bral pazno, opazil je, da je ali v onem članku jedna beseda izpremenjena ali pa je kaj bistvenega izpuščeno. Mi smo sodili prvo. Ali včerajšnja „Laib. Ztg.“ nas je bolje podučila. Ona namreč ves članek še enkrat ponatisne od besede do besede, ali v sredo stavka mej „nur gemeint sein — — dass ihre Organe etc. ...“ dostavlja še del stavka: „dass sie es nicht dulden kann“, tako, da se dotični stavek glasi: „Wenn wir erklärten, dass „die Regierung es vermeiden werde, durch ein Eingreifen in den Wahlkampf die Parteien gegen einander zu hetzen“, so kann damit offenbar nur gemeint sein, dass sie es nicht dulden kann, dass ihre Organe gewissermassen die Rolle von Wahlagitatoren übernehmen.“ Tedaj iz neljubega članka je uredništvo „L.

Ztg.“ izpustilo samovoljno ravno ono, kar je prav za prav jedro in zaradi tega so še celo včeraj mogli Dimitzi, Lužani, Pirkerji itd. zoper vlado in njeno voljo agitovati. Hv. limo v'adino potrpljivost in res predrzno korajžo njenih poselnikov uradnikov, ki kar tebi nič meni nič svojevoljno postopajo.

— („Matica Slovenska“) ima jutri sredo dne 27. t. m. ob 4. uri popoldne svoj XVII. občni zbor. Vabilo je sicer vsem p. n. gg. članom uže razposlano bilo s knjigami vred, vendar še jedenkrat opozorujemo društvenike na to zborovanje ter jih uljudno prosimo, da se v obilnem številu udeležé, a one vnanje člane, ki osobno ne morejo priti, da odboru dološljejo lastnoročno podpisane volilne liste.

— (Cesarjevič Rudolf in slovenski jezik.) Tržaški „Tagblatt“ pripoveduje: Ko se je cesarjevič Rudolf poslavljaj, (na potu skozi Trst na Dunaj) ogovoril ga je v deputaciji na kolodvoru župan tržaški italijanski. Cesarjevič Rudolf je odgovarjal nemški, rekoč, da italijanski pač razume, a ne govori. Potem pa se je obrnil k poslancu in mestnemu odborniku Nabergoju in vprašavši ga: „Vi ste Slovenec?“ govoril je avstrijski prestola naslednik slovanski z njim. — To je bilo dovolj jasno tržaškim gospodom, ki so se lani zaradi jednega „tukaj“ izpodtikali. Pa tudi mnogi naši birokrati, ki grde obraze delajo, ako slišijo slovansko besedo, naj čujejo, da cesarjev sin govori slovenski z nami.

— (Kruha domačinom, kruha!) Žalostno, tako žalostno je naslednje, da človeka groza prime in se mora vprašati, kam pridemo, če se bo z našimi domačimi ljudmi tako neusmiljeno postopalo, kakor se v istini. Domači delovci izpod Golovca so šli včeraj iskat dela pri novej klavnici. Delali bi radi, da bi se preživeli, — ali dela niso dobili, ker so jih Vlahi — Vlahi prehiteli, tujci so dobili zaslužek, naš domačin naj strada. Gospoda! to je brezvestno, to je — nevarno.

— (Tatje) so Matiji Banovcu iz Jelšnika v črnomeljskem okraji ukrali dva vola, vredna 200 gld.

— („Blätter für die Alpenländer.“) Celovci izhajajoč velikomemšk list, jesam napovedal, kakor „Klagen“ Zeitung“ piše, sebi smrt. Ta list je v vsakej številki grdil vse kar je slovenskega ter hujskal proti nam, namreč: da tukajšni bolj zavedni Slovenci kalimo mir v deželi, katerega so prej vedno uživali? To je za naše Velikonemce velik udarec, ker sedaj nimajo nobenega svojega časnika.

— (Iz Oplotnic v konjiškem okraji) poročajo, da sta v Ugovske občini slovensko bistriška žandarja vjela glasovitega tatu in vojaškega beguna Krivca, prav za prav Jurija Obrovnika, ko je v nekej koči pijan spal. Tega pohorskega Guzaja so dolgo iskali zastop, sedaj ga imajo, naj ga le kmalu ne izpustijo. Žandarja dobita 50 gld. nagrade.

— (Na poti iz Maribora domov) napali so fravheimska moža Grušovnika in Klasinca njuni sovražniki. Grušovnik je nevarno ranjen.

— (V mariborske javne bolnišnici) bilo je lani 1752 bolnikov oskrbljenih. Usmiljene sestre so bile pridne strežnice.

— (V Otoku ormoškega okraja) sta si tata Samuda in Košič blizu hrvatske meje napravila pod zemljo jame, kder sta imela vedro vina, potem mesa kruha zrnja itd., skritega, da eden voz vsega nij mogel odpeljati. Sedaj sta skrbna tiča uže v trdnej kletki.

— (V Pojasnilo!) Slavno uredništvo! V 85. št. vašega cenjenega lista se trdi v dopisu iz Ljubljane, da se je oddalo vodstvo deželnega gledališča za prihodnjo sezono dosedanjemu ravnatelju g. Urbanu in nekemu tujcu. Zato prosim, da sprejmete naslednji popravek: Ravnateljstvo za prihodnje leto se je podelilo g. Urbanu in meni, rodod Slovincu iz Ormoža na Štajerskem, ki zagotavljam, da bom, kolikor bo oziroma na igralne moči in na moje pogodbene pravice mogoče, prirejal prihodnje leto slovenske predstave. V Ljubljani 22. aprila 1881. Aleksander Mondheim, recte Schreiner.

Razne vesti.

* (Ponarejevalce bankovcev) so 22. t. m. ujeli v Varaždinu. Imeli so veliko novih desetakov v delu in uže ponarejenih dovršenih.

* (Justična palača na Dunaji), to prekrasno poslopje našega cesarstva glavnega mesta, je malo ne po šestletnem gradnji dovršena. Cesar sam bode zadnji kamen uzi-dal. Vsa palača pokriva 3470 □ sežnje zemlje ter stane z notranjo upravo vred tri milijone goldinarjev. Vanjo se bodo v kratkem preselili tile uradi: Najvišji sodni dvor, deželna nad-sodnija, deželna sodnija za civilne stvari in trgovinsko sodišče. Na sredi glavne veži stoji bôžica „Pravica“, tri metre visok kip od dra-zega marmora. V poslopji bode okoli sto ur, katere bodo vse jednako šle, ker bodo v hidro-pnevmatične zvezi z veliko osrednjo uro. Ta justična palača se sme po pravici šteti mej obile zanimivosti dunajske.

* (Hiša podrla) se je v Budapešti dne 4. aprila. Okoli sedme ure zjutraj jeli so stropi pokati in vse štiri družine z otroci so o pravem času še iz poslopja umaknili se, ker kmalu potem je z velikim bobnenjem vse po-sedlo se v klet. Deževje je menda tla omečilo in temelj slabo zidanej starej podrtiji izpodko-palo. Tudi bližnja hiša, tej po zidanji podobna, je v nevarnosti, da je ne zadéne ista osoda.

* (Pismonošo opleni) je v mestu Sterzingu koncem minolega meseca nameraval neznanec. Poštni služabnik Josip Maier je namreč okoli četrte ure zjutraj nesel po navadi pošto s kolodvora v mesto. Blizu mostu preko Eisacka pak ga je napal mlad visok mož, ter ga polil z nekako vodo, v kateri je bila naj-brž raztopljen navadna kuhinjska sol. Hotel ga je razbojnik za nekoliko oslepiti, da bi si takó omogočil svoje zlobno dejanje, a nij se mu posrečilo. Maier se mu je krepko v bran postavil in jel klicati na pomoč, na kar je oni spustil se v beg. Tudi še drug njegov somiš-ljenik, ki je bolj oddaljen od onod čakal, jel je bežati za tovarišem, videč, da nij nič „opravil.“

* (Štirinajstleten morilec svoje matere) se je imel te dni zagovarjati pred sodniki v Kolinu na Nemškem. Zatoženec je majhen in slaboten človeček. Mej obravnavo se je tresel ves čas kakor šiba na vodi in tudi glasno plakal. Osobito ga je genilo, ko so zvedencem prinesli črepinjo ubite matere. Ta je bila uže precej let huda žganjarica. Otroke je popolnem zanemarjala in jih nij pu-stila uciti se veronauka. Oča pak dela ves božji dan v tovarni, torej tudi za vzgojo nij mogel ničesar storiti. Po zatoženčevij izpovedi se je strašni čin dogodil takole: Dne 11. ja-nuarija, ko je bil oča v tovarni na jeden mlaj-sih bratov v šolo odšel. Ob polu devetih je zatoženec iz spalnice v večjo sobo prived svojo sestrico. Mati je tamkaj sedela pri mizi, ime-joč pred soboj kavo ter žganje. Ponudila je dekletu kavo, a tej se je zdelo prevroča, za-torej je mater zmerjala z besedo „pijanka“. Zdajci žena pograbi krušni nož, hoteč mašče-vati se nad jezikačim otrokom. Dečak jej iz-trga nevarno orožje iz rok ter svojo sestrico odvede nazaj v spalnico. Potem gre zopet v sobo, kjer je bila mati, namerajoč jo notri za-kleniti. Mati se mu v bran postavi ter vihti kladivo nad njim, grozeč, da je nema zapirati. Sin jej tudi kladivo izvije, a mati popade se-kiro, katero si deček takisto osvoji. Z njo

zamahne in v hipu se zgrudi žena mrtva na tla. Ko je tam nezavestna ležala, jo morilec še z ostrino tako razseka po glavi, da je pri raztelesenju ubite črepinja kar sesula se, ko so kožo potegnili raz glave. Da bi sumno od sebe odvrnil, napravil je s kladivom luknje v zid, da bi kdo mislil, pijanka se je sama umorila. Morilec je naposled vso krvavo mater pokril s cunjami in pod njo porinil sekuro, potem pa je zaklenil sobo in šel na izprehod. Popoldne še le je poslal mlajšega brata k očetu v tovarno, da bi mu naznanil: mati je pijana in vsa krvava. Morilec je s početka tajil, a potem priznal svoje hudobno dejanje, rekoč, da ga je „hudobni duh zmotil.“ Na tleh ležečo mater je pozneje se sekuro zato še obdelaval, ker pravi, da se je bal, da bi utegnila vzdigniti se in ga kaznovati. Sodnija je zatožena izpoznala krivega ter ga obsodila na pet let v uječo.

Lištnica uredništva. Mnogo dopisov je moralo izostati, ker smo imeli z volitvami v ljubljanski mestni zastop opraviti. Prosimo potrpljenja! Pride vse na vrsto!

Umrli so v Ljubljani:

17. aprila: Adolf pl. Antolič, c. kr. stotnik v pokoj. 64 let, na Dunajske cesti št. 15, za mrtvdom. — Janez Kraft, živinskega zdravnika sin, 7 tednov, na Poljanske cesti št. 36, za božjastjo.
18. aprila: Albina Lukman, delavca hči, 14 dnij, na Poljanske cesti št. 29, za božjastjo. — Franc Hiti, 1 1/2 leta, v Trnovskih ulicah št. 6.
19. aprila: Franc Vizlar, uradnega sluge sin, 1 1/2 leta, v ulicah na grad št. 5.

V deželnej bolnici:

13. aprila: Marija Jenko, dninarica, 58 let. — Anton Pirc, gostač, 46 let, za jetiko.
15. aprila: Jarnej Kremžar, gostač, 73 let, za slabostjo. — Jera Homovec, delavka, 21 let, za jetiko.

Tujci.

24. aprila:

Pri **Stonu**: Uranit-ky iz Trsta. — Bruck z Dunaja. — Jaschke iz Trbovelj. — Friedmann iz Budapešte. — Kriszhaber z Dunaja. — Petrič iz Ebenthala.

Pri **Wallici**: Silberer z Dunaja. — Beckenmayer in Celja.

Potrtega srca naznanjam žalostno vest, da je Bogu vsemogočnemu dopalo mojo iskreno ljubljeno ženo oziroma mater, gospo

Marijo Jenko, roj. Zupančič,

denes ob 1/2 7. uri zjutraj v starosti 39 let po dolgej in mučnej bolezni, prevideno se sv. zakramenti za umirajoče, poklicati na oni boljši svet.

Pogreb bode vtorek 26. t. m. ob 6. uri popoldne iz hiše št. 5 na Marije Terezije cesti.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v frančiškanskej farnej cerkvi.

Drago ranjko priporočamo v blag spomin. (231)

Ljubljana, dne 25. aprila 1881.

Alojzij Jenko, soprog. Avgust, sin. Lejzika, Micika, Francika in Ana, hčere.

Št. 5672.

(225—2)

Razglas.

Ker je mestni zbor v svojej seji dne 12. aprila t. l. sklenil, da se v praznovanje poroke Nj. c. kr. svetlosti cesarjeviča nadvojvoda Rudolfa mesto splošno zazsvetli in z zastavami okinča, vabi mestni magistrat ljubljansko prebivalstvo, da na večer pred poročnim dnem, to je 9. maja t. l., mesto splošno razsvetli in na dan poroke z zastavami okinča in s tem patrijotičnim dejanjem starodavno ljubzen in zvestobo do vladarske hiše spodobno izrazi.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 22. aprila 1881.

Župan: Laschan.

Izdatelj in urednik Makso Armic.

Dunajska borza 25. aprila.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	77	gld.	05	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	78	"	05	"
Zlata renta . . .	93	"	90	"
1860 drž. posojilo . . .	131	"	—	"
Akcije narodne banke . . .	826	"	—	"
Kreditne akcije . . .	317	"	60	"
London . . .	117	"	40	"
Srebro . . .	—	"	—	"
Napol. . .	9	"	30	"
C. kr. cekini . . .	5	"	55	"
Državne marke . . .	57	"	35	"

Loterijske srečke.

Na Dunaji 23. aprila: 83, 14, 41, 53, 43.

V Gradci 23. aprila: 55, 3, 66, 40, 57.

Cvet zoper trganje,
po dr. Maliču,

(je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, otekline, otrpnele ude in lete itd., malo časa čez se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvet zoper trganje po dr. Maliču“ z zrakom slovečim znamenjem; 1 steklenica 50 kr., pravega prodaja samo (72—23) lekarna „pri samorogu“ J. pl. Trnkoczyja na mestnem trgu št. 4 v Ljubljani.

Na cesarja Jožefa trgu

je od jutra do večera odprta

VELIKA PANORAMA z umetelnim kabinetom.

V mehanično plastiškem kabinetu so posebnega priznanja vredne dobro zadete voščene podobe v naravnej velikosti, katere so mehanično in umeteljno narejene, da dihaajo, kakor bi živele, n. pr. umirajoča Kleopatra, izvrstno umetno delo, ki tako diha in sope, da se jej mora čuditi vsakdo.

Vstopnina velja 10 kr., otroci 5 kr.

K obilnemu obiskovanju uljudno pozivlje čestito občinstvo

(224—3)

Rajmund Schmidt.

Oženil

bi se rad **takoj** mlad trgovec, 28 let star (katoličan), ki ima premoženje ter je prijetne postave, z deklico staro 18 do 24 let.

Zahteva se:

1. Izobraženost.
2. Veselje in nagnenost do večjega gospodinjstva.
3. Prijetna vnanost in
4. naj ima deklica dote polovico toliko, kolikor imam jaz premoženja, tedaj od 5000 do 10.000 gld. v gotovini, katera svota pa se bode zavarovala.

Pisma, če mogoče s fotografijo, naj se pošiljajo samo do dne 1. maja pod šifro „**Odkritostrenost, št. 345,** poste restante, **Maribor**“.

Tajnost se obeta s častno besedo.

Rogatska kisla voda na Štajerskem.

eno uro od južno-železnične postaje Poličane z **direktno** zvezo na vse osobne in brzovlake s pošto ali najetim vozom.

Izkušena **ogljeno-kisla glauberova slana voda**, izvrstna **pijača za ohlajenje in zdravje**, zoper slabo prebavljanje, katar v želodci in čevah, zaprtje, zoper bolezni na jetrah, vranici, žolci in mehurju, preobilo rejenje, slabo kri, zlato žilo, bledico itd.

Saisona od maja do oktobra.

Lepo in ceno stanovanje (maja in septembra **najceneje**) — velika dvorana — dobre gostilne — lepe obedne dvorane — kavarna — terasa — sprehajališče — orkester — bali — koncerti — tombola — stalen poštni in telegrafni bureau.

Naročbe glede stanovanja in rudninske vode sprejema: (215—2)

Vodstvo
deželne zdravilnice v Rogatci
na spodnjem Štajerskem.

Tu se dobivajo ceniki, programi in kopeljiščne brošure **zastonj**.

Transparenti

cesarjeviča Rudolfa, princesinje Štefanije, ce arja Franca Josipa I. in cesarice Elizabete, za razsvetljavo o priliki poroke cesarjeviča Rudolfa prodaja:

Peregrin Kajzel,

Stari trg št. 30.

Prosi se, naj se dotična naročila pošljejo najdalje do **1. maja t. l.** — Dalje se dobivajo tukaj najnovejše podobe v olji slikane in sicer: **Marija čistega spočetja, Marija Lourdska, sv. Ciril in Metod** v zlatih okvirih po jako nizke ceni.

Umetne

(640—35)

zobe in zobovja

postavlja po najnovejšem ameriškem sistemu v **zlatu, vulkanitu ali celuloidu** brez bolečin. **Plombira z zlatom** itd.

Zobne operacije izvršuje popolnem brez bolečin

s prijetnim mamilom

zobni zdravnik A. Paichel,
poleg Hradeckega mostu, v I. nadstropji.

Zahvale.

Javno moram se zahvaliti za popolno ozdravljenje moje soproge, ki je trpela za zlato žilo, krčem v želodci in jej jed nij prav nič dišala.

Vsled teh bolezni je postala čisto melanholična in mislila je le na svojo smrt.

Delj časa je rabila potem Morisonove pile, slast do jedi in zdravje se jej je povrnilo, in zdaj je popolnem okrevala.

V Lvovu sem nekega osem let starega dečka, ki bi imel za kozami víd izgubiti, popopolnem ozdravil. (158—3)

V Krajevci na Gališkem.

Anton Popiel, graščak.

Nedavno sem nekega bolnega, ki je imel šen na nogi in nekega gospoda, ki je bil hudo bolan za vodenico, popolnem ozdravil.

Dob.

Godrinski.

Morisonove pile me uže 30 let vzdržujejo pri življenji; star sem zdaj 90 let, sem uže mnoge s temi pilami ozdravil, ki so mi zaupali in so vstrajali.

Tar

Przyjemka.

• Zdravljenje po zimi. •

WILHELMOV

antiartritiski antirevmatiški

kri čistilni čaj

od

Franc Wilhelm-a,

lekar v Neuenkirchenu (Dolenje-Avstr.), je najboljšim vspehom rabil se zoper protin, trganje po udih, zastarele hude bolezni, zmirom gnoječe se rane, spol-ske in bolezni na polti, izrastke na životu in obrazu, kite, sifistiška ulesa, napihnenje jeter in vranice, zlato žilo, zlatenico, bolečine v živcih, kitah in udih, stiskanje v želodci, če ne gredo vetrovi od človeka, zoper zaprtje, če človek ne gre lahko na vodo, zoper polucije, moško slabost, ženski tok, bramorje, bezgavke in zoper druge bolezni, kar potrjuje tisoč priznavalnih pisem. Spričevala na zahtevanje zastonj.

Zavitki v 8 snopičih po 1 gld.; za kolek in pošiljanje 10 kr.

Popačenih izdelkov naj se nikar ne kupuje in gleda na znane v več državah zabranjene varstvene marke.

Zaloge imajo:

V Ljubljani: Peter Lassnik.

V Brodu Evgen Schrepel, lekar. V Gradci J. Purgleitner, bratje Oberaizmeyer, Wend. Trnkoczy, lekarji. V Kranju Karel Šavnik, lekar. V Mariboru Alojzij Quandest, lekar. V Metliki Fr. Wacha, lekar. V Novem mestu Dom. Rizzoli, lekar. V Postojni Anton Leban, lekar. V Zagrebu Sig. Mitlbach, lekar. (18—11)

• Zdravljenje spomladi. •

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.